

heller ikke enig med ham i, at man i den Henseende kunde sige, at der var en afgjort Forskjel; han holdt sig alene til Bestyrelsen. Der som det ærede Medlem, inden vi blive særbidige med denne Sag her i Thinget, isald den gaaer til anden Behandling, kommer til den Erkjendelse, at det staaer til den kongelige Myndighed, uden at bryde en eneste Clausul af dem, der betinge Stiftelserne, at forandre Bestyrelsen, som den vil, saa troer jeg, at vi kunne blive enige om, at Bestyrelsen heller ikke lægger nogen Hindring i Veien for Afgjørelsen, og naar hverken Oprindelsen, Formaålet eller Bestyrelsen i Virkeligheden lægger nogen Hindring i Veien; haaber jeg at faae det ærede Medlems Understøttelse i det Mindste til at give Regjeringen en alvorlig Opfordring til at tage denne Sag i Haand paa en ganske anden Maade, end den hidtildags har gjort.

R. Pedersen: Der har tidligere i denne Sal foreligget og været behandlet et Lovudkast om Omgang til Eiendom af Fæstegods i Almindelighed i Landet, og, hvis jeg ikke huffer feil, have begge Rigsdagens Afdelinger erkjendt det Rigtige deri paa et vist bestemt Grundlag. Denne Tanke er senere lagt tilside eller maastee opgiven, men det kan ikke nægtes, at der i det, som er steet, i alt Fald ligger en Udtalelse, der siger, at det er i Statens Interesse at faae Fæstevæsenet til at ophøre, selv om dette ikke kan skee ad Frivillighedens Veie. Det er ikke mange Aar siden, at vi her forhandlede en Lov om offentlige Stiftelsers Gods, hvilken dengang ifølge sin Oprindelse havde Udsigt til at komme til at gaae videre, men den blev indskrænket til, hvad den blev, og Meningen maa nu være særlig at henvende Opmærksomheden paa det Gods, der ligger i den saakaldte høje Haand, det, der ikke har nogen vis bestemt Eier eller Familiebesidder, men forestaaes af en Bestyrer. Naar man seer, hvorledes Godsforholdet mere og mere forandrer sig, maa man dog vel komme til den Erkjendelse, at disse særlige Bestyrelser — være sig nu offentlige eller private — ikke godt egne sig til at være Godseiere. Jeg kan ikke troe, at dette kan være i Statens Interesse, og det har ogsaa vist sig, at Stiftelserne selv erkjende det, idet der i det Mindste fra nogle

af dem er gjort Tilbud om at afhænde Fæstegods til Fæsterne, hvilke Tilbud, som naturligt er, have haft nogen Fremgang, idet det ligger til Stiftelsen, naar en Gaard bliver fæstebelig, at sige: Nu ville vi ikke mere sætte bort, nu ville vi sælge. Det er mig bekjendt, at der for en af disse Stiftelsers Vedkommende har været lagt en Plan til Godsets Bort salg, men det seer ikke ud til, at disse Bestyrelser have haft nogen særdeles Fremgang; jeg veed vel, at enkelte Salg ere steet, men jeg veed tillige, at det kun har været, naar en Forandring for disse Steders Vedkommende var nødvendig paa Grund af Familieforhold. Hvori dette ligger, drifter jeg mig ikke til at sige, da jeg ikke tør påstaae at være nogle bekjendt med de Betingelser, som ere opstillede for Salgene; men det er dog i alt Fald vist, at det fra selve Stiftelsernes Side er anerkjendt for det Rette at faae Forholdet mellem Stiftelserne og Fæsterne forandret. Naar man her vilde gaae ud paa at træffe saadanne Forandringer, at man kunde sige, at Stiftelserne vilde blive broftholdne, kunde man ganske vist have Betænkelighed derved, men ved at see hen til, hvorledes Loven af 24de April 1860 er bleven brugt og har virket — saaledes som ogsaa den oprindelige Mening var — maa man dog tilstaae, at Salgene ere steet paa en saadan Maade, at de Indtægter, som nu tilflyde de Stiftelser, hvorom den nævnte Lov handler, ere langt større af hvert enkelt Sted end de, som det var muligt at faae af Stedet som Fæstested, foruden at Stiftelsernes Midler blive langt mere betryggede ved, at en Deel af dem indestaaer i Stedene i første Prioritet mod en vis aarlig Afgift. Derfor formaaer jeg, som naturligtvis ikke er inde i Forholdene med Hensyn til disse Stiftelsers Oprindelse, ikke at see, at der skulde være nogen Ulempe forbunden med at ordne disse Forhold. De Udtalelser, der ere fremkomne især fra et Par ærede Medlemmer, spaae vel ikke denne Lov nogen gunstig Fremtid, men jeg haaber dog, at dens Skjæbne skal blive bedre, end det seer ud til. — Betragter jeg nu det foreliggende Lovudkast, maa det indrømmes, at det er i væsentlig Overensstemmelse med Loven af 24de April 1860, men det kan vist ikke nægtes, at denne Lov, siden den er traadt i Kraft,